

J.C. Philpot beantwoordt vragen over het predikambt

overgenomen uit Afscheiding en Raadgevingen

25. Wat is de roeping van een predikant?

Uitgever, mag vanuit Jesaja 40:1-2 in haar geheel Gods belijdende gemeente aangesproken worden? Zijn de vertroosting in de woorden van dat Schriftgedeelte niet bestemd voor de weinige treurigen Sions? Moeten de meeste belijdende leden tijdens de bediening niet juist worden vermaand en aangesproken uit Amos 6:1? Verkondigen de meeste predikanten geen vrede, terwijl ze de vleselijke, aardse gezindheid van de gemeente moesten veroordelen? Hopelijk wilt u hierover uw mening geven.

Een treurige Sions.

Antwoord

De bediening is niet alleen het meest gewichtige werk dat een mens in dit leven ter hand kan nemen, maar heeft zo'n verheven karakter dat alleen de bijzondere genade Gods een mens daartoe kan bekwaamen. Iemand kan deelgenoot zijn van genade, in zijn eigen ziel onderwijs ontvangen hebben, verstand van Goddelijke zaken hebben, licht in de Schrift hebben, heel welbespraakt zijn en vloeiend kunnen spreken, Gods eer en het welzijn van de gemeente zoeken, en toch volkomen onbekwaam zijn voor de bediening. Dit ontbreken van een bijzondere bekwaamheid voor het werk sticht zoveel verwarring en veroorzaakt onder andere de bijzondere misstand waarover de briefschrijver klaagt. Het is bijna onvermijdelijk dat onze aandacht veel bij dit onderwerp wordt bepaald. Daarom voelen we ons gedrongen om er tamelijk uitgebreid op in te gaan.

John Newton zei vaak: 'Alleen Hij Die de wereld heeft gemaakt, kan een mens christen maken.' Wij willen een stap verder gaan en zeggen: 'Alleen Hij Die een mens christen maakt, kan hem predikant maken.' En verder kan alleen Hij Die mensen predikant maakt, hen begiftigen met verschillende gaven en hun alle geestelijke talenten geven die nodig zijn om Gods gemeente te dienen. Onder Gods knechten is er een opvallend onderscheid. Sommigen hebben meer gaven om de treurigen Sions te troosten en anderen om te wederleggen, te bestraffen en te vermanen in alle lankmoedigheid en leer. Maar elke knecht van God moet beide taken vervullen, opdat men van zijn dienst ten volle verzekerd zij.

Er zijn mensen in de gemeente Gods die treuren, zwaar beproefd en verzocht zijn, bedroefd en geoefend door zonde, schuld en slavernij. Zij hebben troost nodig en Gods dienstknechten handelen naar Zijn gebod en wil als zij troostrijke woorden tot hen spreken. De woorden 'Troost, troost Mijn volk' zijn vooral voor hen bedoeld. Deze troost moeten ze verkondigen en dat zullen ze ook zeker doen als ze onderwezen en geleid worden.

In de gemeente of bijeenkomst zijn echter ook andere mensen die in een toestand van dodigheid terechtgekomen zijn. Als een predikant hun alleen maar vrede verkondigt en voortdurend benadrukt dat de uitverkorenen veilig zijn, als hij nooit een woord van vermaning spreekt of zelfs niet wijst op de gevaren en schadelijke gevolgen van deze sluimering, dan stijft hij hen in hun vleselijkheid en traagheid. Als het geestelijk leven in zijn ziel in beoefening is, zal hij bedroefd zijn wanneer hij ziet dat mensen die eens zo levendig en gevoelig waren, nu zo dodig zijn, zonder geestelijke oefeningen en schijnbaar zonder

geestelijke droefheid of vreugde. Hij zal niet op een farizeïsche manier tegen hen uitvallen en evenmin boos tegen hen uitvaren, alsof ze in eigen kracht uit deze toestand kunnen komen. Hij zal hen echter wel waarschuwen – ja, hij kan niet anders – en proberen hen uit die toestand te verlossen. De scherpste vermaning en het betrouwbaarste getuigenis daartegen is het leven dat zich in zijn eigen ziel openbaart. Als hij echter zelf vleselijk of traag is geworden, hoe kan hij dan tegen anderen getuigen? Is het niet waarschijnlijk dat predikant en gemeente samen in slaap zullen vallen? Als hij hen probeert wakker te schudden, lijkt dat op de pogingen van een half slapende man om zijn kameraden die half wakker zijn, te wekken. Er zijn ook belijdende leden die geheel dood zijn, mensen zonder genade, maar uitwendig overtuigd van de waarheid. Zij leiden misschien een goddeloos leven of zijn helemaal in de wereld begraven. We moeten niet zozeer tegen, maar tot hen preken. Het gevaar van hun staat moet worden aangewezen, in de hoop dat in Gods welbehagen een woord in hun consciëntie blijft haken.

In één opzicht zijn we het niet met de briefschrijver eens. Hij is schijnbaar van mening dat predikanten ‘de vleselijke, wereldse gezindheid van de gemeente moeten veroordelen’. We veronderstellen dat hij hier niet doelt op een bepaalde gemeente, maar de gemeente in zijn algemeenheid. Naar onze mening ligt het werk van de predikant veel dichterbij huis. Het is niet zijn taak om op de preekstoel uit te varen en te tieren tegen de gemeente in zijn algemeenheid, en zo stilzwijgend te suggereren: ‘Ik en mijn gemeente zijn niet zo. Mijn vrienden, u en ik hebben zich hieraan niet schuldig gemaakt! Wij zijn niet wereldsgezind en vleselijk zoals de overige gemeenten.’ Het is echter zijn taak om de gemeente die voor hem zit, te dienen.

Om een beeld te gebruiken, hij is als een treinmachinist, die in de eerste plaats voor zijn eigen trein verantwoordelijk is. Die trein is aan zijn zorgen toevertrouwd en het is zijn taak die trein en zichzelf veilig naar het eindstation te brengen. Maar stelt u zich voor dat hij zich niet om zijn eigen trein en veiligheid bekommert. Hij gaat op het perron staan, heeft op iedere andere machinist wat aan te merken en bekritiseert bovendien de slechte staat van de andere lijnen, de oneffen rails en de haveloze locomotieven. Dan zouden we toch geneigd zijn te zeggen: ‘Vriend, zou het niet beter zijn voor de passagiers als je in je eigen locomotief klimt en je met je eigen trein bezighoudt?’

Of denk eens aan een herder – een meer Schriftuurlijk beeld – die geen bijzondere zorg besteedt aan zijn kudde. Hij laat ze grazen waar ze willen, klimt op een heuvel en houdt een tirade over de onwetendheid en zorgeloosheid van de meeste herders en de schurftigheid van de meeste kudden. Zou zijn baas dan niet terecht zeggen: ‘Herder, heb ik je dit werk te doen gegeven? Ik heb je een kudde gegeven die je moet hoeden. Zorg voor de schapen die aan je zijn toevertrouwd. Prijs jezelf niet impliciet door kritiek te uiten op andere schaapherders. Toon door je zorg en aandacht voor je schapen dat je hen hoedt, als iemand die rekenschap moet afleggen.’

De opdracht van Paulus aan de ouderlingen te Efeze was: ‘Zo hebt dan acht op uzelf, en op de gehele kudde, over dewelke u de Heilige Geest tot opzieners gesteld heeft, om de gemeente Gods te weiden, welke Hij verkregen heeft door Zijn eigen bloed’ (Hand. 20:28).

Een predikant moet in de eerste plaats acht slaan op zichzelf. ‘Hebt dan acht op uzelf.’ Hij zou zich bovenal moeten bezighouden met zijn eigen staat voor God, met alles wat in zijn eigen ziel omgaat, zijn vooruitgang en achteruitgang, zijn opwas en verachtering in de genade, zijn beproevingen en verzoekingingen, zijn verlossingen en zegeningen. Alleen als hij acht slaat op zichzelf en de verborgen roerselen van zijn eigen ziel gadeslaat, kan hij de

kudde hoeden waarover de Heilige Geest hem heeft gesteld. Iemand kan de vleselijkheid van de gemeente veroordelen, terwijl hij zelf een dienstknecht van de zonde is en gehuld is in de meest haveloze lompen van het arminianisme. De mensen luisteren dan niet voor zichzelf. Hun godsdienst bestaat niet in treuren, want ze treuren niet, maar ze hebben juist een behagen in de veroordeling van het verval van Sion.

We geloven echter dat een echte dienstknecht van God anders gesteld is. In de eerste plaats bekommert hij zich over zijn eigen ziel. Wat gaat er om in zijn eigen hart tussen hem en de Heere? Vervolgens zullen de mensen die aan hem zijn toevertrouwd, hem ter harte gaan. Hij zal zien dat beide zaken nauw met elkaar samenhangen. Soms is zijn ziel bemoedigd, bewaterd en gezegend. Dan zal hij troostrijke woorden spreken tot Gods beproefde kinderen en hen proberen te troosten met de troost waarmee hij zelf van God getroost wordt. Soms is hij benauwd en wordt zijn geloof geoefend. Misschien is hij getroffen door lichamelijke lijden, zorgen in de familie of smartelijke omstandigheden. Dan zal hij onderwerpen aansnijden die gepast zijn voor bedroefde mensen en zijn woorden zullen dienen tot hun vertroosting en zaligheid (2 Kor. 1:3-6). Soms wordt na een tijd van onverschilligheid en dodigheid het geloof zalig verlevendigd in zijn ziel. Dan zal hij spreken over het gevaar van vleselijkheid en dodigheid en de wijze waarop de Heere de ziel daaruit verlost. Hij heeft een woord van bestraffing en vermaning, niet voor de gemeenten elders, voor Gods gemeente in zijn algemeenheid, maar voor de mensen vóór hem, de leden van de gemeente die bijvoorbeeld in een toestand van onverschilligheid en sluimering verkeren. Een andere keer is hij mogelijk verlost uit een strik van de satan, is een krachtige verzoeking geweken of is hij genezen van zijn afkerigheid. Nu zal hij kunnen preken over de strikken van de satan, over bijzondere verzoeking, over de jammerlijke gevolgen van afkerigheid en de wijze waarop de ziel daaruit gehaald en verlost wordt door soevereine, overvloedige genade. Hij kan ook bezet zijn met angsten en misschien wel gaan twifelen aan alles wat hij heeft ondervonden. Mogelijk wordt hij bijna tot ontrouw en wanhoop gebracht. Nu kan hij ingaan op de angsten waaraan Gods kinderen zijn onderworpen. Hij kan beschrijven hoe deze angsten werken en waaruit ze voortkomen. Wat voor hem geopend wordt, opent hij zo voor de gemeente. Soms zal hij de gemeente proberen te bemoedigen en te vertroosten. Soms zal hij zulke zalige openbaringen van Christus hebben dat hij gevoelt dat hij niet genoeg over Hem kan spreken. Hij zal zo'n Goddelijke volheid in Hem zien en ervaren, zo'n schoonheid en heerlijkheid aanschouwen in Zijn Persoon, zoveel kracht zien in Zijn bloed en gerechtigheid, dat hij Hem wel moet loven en verheffen. Dan zal hij opnieuw beproefd worden en nu zullen beproevingen het onderwerp van zijn prediking zijn. Hij zal spreken als een man die beproevingen ervaart en onder het gewicht daarvan gebukt gaat.

We hoeven niet verder te ontvouwen hoe een dienstknecht van God de kudde hoedt waarover de Geest hem gesteld heeft. In deze bevindelijke prediking van Gods heilige waarheid ligt de grootste betekenis van de bediening. Deze levende bron in de ziel van een predikant is iets heel anders dan die sluimerige toestand van matte onverschilligheid, die stilstaande poel van vleselijke rust waarnaar de briefschrijver schijnt te verwijzen. Anderzijds verschilt die ook sterk van de prediking die hij schijnt aan te bevelen. Misschien zijn er mensen die denken dat we de mensen zo afhankelijk maken van de gevoelens van de predikant. Dat is echter een absolute misvatting. We geloven dat de predikant door God is onderwezen en door de Heilige Geest bekwaam is gemaakt tot dat werk. Wat u aanduidt als een gemoedsgesteldheid of gevoelens, noemen wij de roerselen en werkingen van Gods Geest in zijn hart. U zegt dat de gemeente afhankelijk gemaakt wordt van de gevoelens van de predikant; wij stellen dat de

mensen afhankelijk worden van de Heilige Geest Die in en door hem spreekt. Hij en zij moeten dezelfde afhankelijkheid kennen, anders zullen ze niet lang met elkaar instemmen. Waar zijn ze dan beide van afhankelijk? Van zijn geleerdheid of kennis van de uitwendige waarheid, zijn welsprekendheid, gaven en natuurlijke talenten? U zult zeker niet zo dwaas zijn om hem en hen onafhankelijk te maken van de Heilige Geest, als hij tenminste een dienstknecht van God is. Wanneer zijn ze allebei het meest afhankelijk van de Heilige Geest? Is dat niet vooral als hij opstaat in de Naam des Heeren om het Woord te prediken? Wees er zeker van dat hij Gods kinderen nooit tot zegen zal zijn als hij niet onderwezen en gezegend wordt door de Geest. U kunt de vleselijkheid van Gods gemeente veroordelen zonder de hulp van de Geest. U kunt een dorre leer verkondigen zonder de hulp van de Geest. U kunt de val en de verdorvenheid van het hart schilderen zonder de Geest. U kunt vasthouden aan wettische heiligheid en goede werken zonder de Geest. Maar u kunt het Evangelie niet met vrucht prediken als de Heilige Geest niet uit de hemel naar de aarde wordt gezonden. Evenmin kunt u een bevindelijke prediking brengen tot nut van Gods kinderen als de Heilige Geest uw woord niet met kracht bekleedt, en het in het hart van de hoorders verzegelt met Zijn eigen getuigenis en Goddelijke goedkeuring.

31. Is het juist om op waarnemende predikanten te leunen?

Mijnheer, is het goed als gemeenten die een predikant kunnen onderhouden, alleen op waarnemende predikanten blijven leunen, wat veel minder kost?

Een liefhebber van orde.

Antwoord

Als een algemene regel zijn wij niet voor vervanging waar dat niet absoluut noodzakelijk is. Er zijn echter gemeenten die geheel verstoken zouden blijven van de Evangelieverkondiging, zonder de hulp van godvrezende mannen die ijveren om de gemeenten te dienen. In zulke gevallen moeten we de Heere des oogstes danken dat Hij arbeiders gezonden heeft om de oogst van deze hoeken van Zijn akker in te zamelen.

Er zijn ook andere situaties waarin hun hulp zeer nuttig en geoorloofd is. De gemeente kan bijvoorbeeld te klein zijn of de gemeenteleden te arm om een eigen predikant te bekostigen. Misschien is de gemeente in wording en heeft ze nog geen leiding van een predikant nodig. Mogelijk begeert een gemeente vurig een eigen predikant, maar zendt de Heere geen geschikte dienstknecht, die voortdurend onder hen kan in- en uitgaan, ondanks veel gebed om een man Gods om toezicht over de gemeente te houden. De gemeente kan ook erg verdeeld zijn en de komst van een eigen predikant zou een scheiding of zelfs bijna een breuk kunnen veroorzaken. Dit lijken mij geoorloofde redenen te zijn om nog langer waarnemende predikanten te laten voorgaan.

We willen niet afgeven op goede en godvruchtige mannen. Naast deze gevallen schijnen er in onze dagen echter weinig predikanten te zijn die zich blijvend in een gemeente kunnen vestigen. Sommige predikanten zijn tijdens de week druk met hun werk of ambacht, zodat ze de Heere niet ongestoord kunnen dienen of zichzelf geheel aan de bediening kunnen wijden (1 Tim. 4:15). Anderen missen de verscheidenheid aan geestelijke zaken, de gave van het woord en de stromende bron van hemelse wijsheid, die nodig zijn voor een vaste predikant. Geen verscheidenheid aan waarheid, maar verscheidenheid in de waarheid is nodig: We hebben geen nieuwe waarheid nodig, maar de oude waarheid moet als het ware doortrokken

zijn van nieuw leven dat voortvloeit uit de ziel van de predikant. Waar dit geheel ontbreekt, zal de bediening gekenmerkt worden door eentonigheid, dodigheid en dorheid. Dat zal over die plaats onverschilligheid en dodigheid brengen en Gods geofende kinderen bedroeven en drukken.

‘De hongerige schapen zien op en krijgen geen voedsel.’

Deze vermoeiende eentonigheid wordt niet zo sterk ervaren als een waarnemend predikant voorgaat. De gevolgen zijn anders, want de volgende zondag kan er een andere predikant op de preekstoel staan met meer leven en gevoel in zijn ziel. De prediking is ook minder eentonig, omdat hij onbekend is.

Laten we ervan uitgaan dat er iemand is die het opzicht over de gemeente op zich kan nemen. (Een gemeente moet dan niet te kieskeurig zijn of teveel verwachten, als er geen bezwaren zijn tegen zijn geestelijk leven, talenten en wandel.) Op grond van de Schrift en onze waarneming zijn we ervan overtuigd dat een vaste predikant zeer te verkiezen is boven waarnemende predikanten. Ondanks het voordeel van een grotere verscheidenheid aan gaven en bevindelijke ervaringen, zijn we ervan overtuigd dat de nadelen – die hiermee onlosmakelijk verbonden zijn – veel zwaarder wegen. Zonder een vaste predikant zijn er altijd ongeregdheden in de gemeente. Er worden partijen gevormd die elk hun eigen voorkeur voor een predikant hebben. Er ligt teveel macht en gezag in de handen van de diakenen. Er is niemand die de zieken kan bezoeken en die altijd raad kan geven of een benauwde ziel kan bemoedigen. Er is niemand met voldoende geestelijk gezag om geschillen en conflicten bij te leggen. Zoals in een gezin zonder vader, is er niemand die met liefde en genegenheid tussen de twistende kinderen kan gaan staan.

Welke invloed heeft een waarnemend predikant? Als hij niet op de preekstoel staat, heeft hij geen enkele invloed. Wat zegt hij als er twist ontstaat in de gemeente en de zaak aan hem wordt voorgelegd? ‘Ik ben slechts waarnemend predikant. Ik kan hier niet op ingaan. U moet zelf uw conflicten oplossen. Morgen vertrek ik met de trein van zes uur.’ Als hij zou proberen om de zaak op te lossen, wat zou dan de reactie van een of beide partijen zijn? ‘Wat heeft hij ermee te maken? Hij is slechts waarnemend predikant. Hij heeft geen stem in kerkelijke aangelegenheden. Evenmin heeft hij het recht bij onze vergaderingen aanwezig te zijn. Bovendien, wat kan hij van deze zaak weten? Vandaag is hij hier, morgen is hij weer vertrokken. Wat kan hij weten van de oorzaak van het conflict? Hoe kan hij weten welke partij schuldig is?’ Zo ontstaat er verwarring in de gemeente. Er is geen tucht en orde. Vergaderingen worden stilzwijgend geannuleerd of ze worden het toneel van ruzie en twist. Wie in de bijeenkomst God vreest, zal niet meer met de gemeente opkomen als hij ziet in welke toestand deze terechtgekomen is. Zo zullen vrede en voorspoed geheel van de gemeente wijken. Nooit blijkt het nadeel dat onlosmakelijk aan dit stelsel verbonden is, duidelijker dan wanneer een eigen predikant sterft en het enige tijd duurt voordat de gemeente een nieuwe predikant kiest. Wat een twist en tweedracht, botsende meningen, partijgeest en verwijdering, vaak tussen beste vrienden, zijn het gevolg!

Vergelijk dit met de toestand van een gemeente onder een predikant die algemeen gerespecteerd en bemind wordt. De onruststokers zijn weggegaan; de ruziënde mannen en vrouwen zijn vertrokken om ergens anders te gaan twisten. Alleen zij die met troost en genoegen onder de vaste predikant kunnen neerzitten, zijn gebleven. Zo is er na verloop van tijd een geordende bijeenkomst ontstaan. Als de Heere met de predikant is en hem zegent, kan de gemeente langzaam maar zeker haar koorden lang maken en haar pinnen vastslaan

(Jes. 54:2). Het zijn meestal eigen geestelijke kinderen die zo aan de gemeente toegevoegd worden. Daarom zijn ze met bijzondere liefde en genegenheid voor hem vervuld. Omdat ze voortdurend onder het gehoor van deze predikant zitten, drinken de gemeente en allen in de bijeenkomst die God vrezen, zijn gezindheid en geest in. Zo groeit en blijft er een hechte band tussen hen en de predikant.

Vergelijk dit met de situatie in een gemeente en bijeenkomst waar alleen waarnemende predikanten voorgaan. Juist als de geestelijke hoorders hun prediking beginnen te verstaan en in te drinken, gaan ze weer weg. Misschien moeten anderen door ziekte of zorgen in het gezin thuisblijven, juist als de predikant voorgaat onder wie ze het meeste geestelijk voedsel krijgen. Met veel moeite slagen ze erin zijn laatste preek te horen. Wat ze dan ervaren, vervult hen met droefheid over wat ze hebben gemist en met verlangen om hem opnieuw te horen. De volgende zondag staat er echter een nieuwe predikant op de preekstoel. Hij kiest misschien wel dezelfde tekst en breekt alles af wat de vorige predikant zo aangenaam en met vrucht had opgebouwd.

Vaak is het moeilijk om goede waarnemers te krijgen. De preekbeurten moeten echter wel vervuld worden. Soms is het gevaar daarom groot dat er een man komt wiens bazuin een onzeker geluid voortbrengt, die wettisch is of die woorden spreekt die in strijd zijn met het Woord der waarheid en de bevinding van de heiligen. Verward, geplaatst voor een hem onbekende bijeenkomst, zal hij mogelijk terloops uitdrukkingen bezigen die hij vervolgens niet kan uitleggen, maar na zijn vertrek nog pijnlijk worden herinnerd.

We bedoelen niets persoonlijks met deze opmerkingen. Evenmin hebben we iemand uit een andere gemeente op het oog. Dit is slechts algemeen.

We hebben geprobeerd het onderwerp in een breed kader te plaatsen en, zonder individuele personen te bedoelen, in de weegschaal van het heiligdom twee systemen te leggen. Waarnemende predikanten kunnen zeer begaafd zijn, eigen predikanten zeer onverschillig. We moeten echter onderscheid maken tussen het systeem en tussen individuele personen, tot welke categorie ze ook behoren. Het is in feite een zaak van de gemeente, die ook de beslissing neemt. Als de gemeente liever een waarnemend predikant wil horen, valt haar niets te verwijten.

Zoals met veel slechte gewoonten het geval is, bestaat het gevaar dat deze situatie voortduurt. Een slechte gewoonte zal dagelijks sterker worden, tot ze nauwelijks meer afgeschud kan worden. Dat geldt ook voor een slecht systeem. Evenals een man die een ongeregeld leven leidt, zal een ongeregelde gemeente zelden tot rust komen onder een predikant. Het zal ten minste enige tijd duren voordat de onrust voorbij is. Een gewoonte is iets wonderlijks. Rustige mensen die steeds op reis zijn, kunnen ten slotte een voorkeur ontwikkelen voor een reizend leven. Zo kunnen rustige gemeenten het wel fijn gaan vinden dat ze geen voorganger hebben en steeds nieuwe gezichten op de preekstoel zien en nieuwe stemmen horen. Ook de diakenen willen mogelijk geen afstand doen van hun macht en een hecht college blijven vormen, zonder toezicht van een predikant. Bovendien kunnen ze bang zijn dat de gemeente en bijeenkomst, die nu vooral door het systeem van waarnemende predikanten bijeen gehouden worden, zullen scheuren of afkalven als er een eigen predikant komt. Gemeenten die echt een eigen predikant willen hebben, hebben dat voor zichzelf bijna onmogelijk gemaakt. Ze zijn slachtoffer geworden van het systeem dat ze steunen.

We hebben aan het begin van het antwoord al gezegd dat er gemeenten zijn waarvoor een eigen predikant niet haalbaar is. Op deze gemeenten zijn onze opmerkingen niet zozeer van toepassing als op de gemeenten die een predikant kunnen onderhouden en die worden bedoeld door de brieveschrijver. We hebben zo geprobeerd zijn vraag te beantwoorden.

55. Kan ik, als mijn consciëntie niet overtuigd is, mijn stem op een predikant uitbrengen?

Geachte heer, zou u zo vriendelijk willen zijn de volgende vraag te beantwoorden: Zou ik terecht mijn stem uitbrengen op een predikant als ik niet in mijn consciëntie gevoel dat zijn bediening levend is, hetzij in vermaning, vertroosting, bemoediging of onderwijs? Naar mijn beste weten is zijn bediening echter in geen enkel opzicht strijdig met de letter van de waarheid en is hij een heel begaafde spreker.

Een trouwe lezer.

Antwoord

Breng in geen geval uw stem op deze predikant uit, als u niet in uw consciëntie gevoelt dat zijn bediening in een van de genoemde opzichten een levend getuigenis is voor God. Als u gelooft dat hij godvrezend is en anderen wel tot nut geweest is, moet u zich niet tegen hem verzetten, maar u afzijdig houden. Geloof u echter dat hij slechts de letter der waarheid spreekt, hecht dan geen waarde aan zijn bekwaamheid en talent, maar stem tegen hem. Anders zult u zowel de gemeente en bijeenkomst als uzelf opzadelen met een dode predikant, die mogelijk een wolf in schaapskleren blijkt te zijn.

81. Is het juist om naast Strict Baptists ook andere predikanten uit te nodigen?

Geachte heer, zou u zo vriendelijk willen zijn om de volgende vraag bij de eerste gelegenheid te beantwoorden? Dat zou een opluchting zijn voor velen die tot een gemeente van de Strict Baptists behoren. Mag een predikant die niet tot een Strict Baptists gemeente behoort, maar werkt onder de General Baptists en de Independents, gevraagd of toegelaten worden op onze kansels? En mag een preek gelezen worden van een predikant met een andere geloofsopvatting en orde?

De uwe in de waarheid, T.S.

Antwoord

We vinden het een beetje moeilijk om de precieze betekenis of bedoeling van de bovenstaande vraag te begrijpen. Is de vraag of uitsluitend een predikant van de Strict Baptists op onze kansels toegelaten mag worden? Of gaat het in de vraag over mensen met on-Bijbelse opvattingen?

Hoewel we vasthouden aan de opvattingen van de Strict Baptists, zijn we niet zo selectief dat we op onze kansels uitsluitend mensen toelaten die daarmee instemmen en daarnaar handelen. Als we geloven dat iemand door God geleerd en gezonden is om het Evangelie te prediken en dat hij de kracht daarvan ondervonden heeft, moeten we hem verwelkomen in de Naam des Heeren, ongeacht of hij een Strict Baptist is of niet. Uiteraard gaan we er stilzwijgend van uit dat hij zijn positie niet zal gebruiken om zijn eigen opvattingen over de Doop naar voren te brengen of de onze te bestrijden. Op grond van dit principe hebben de Strict Baptists altijd gehandeld. Bedenk dat het zingen van de gezangen van Hart, Watts en Newton niet minder inconsequent is.

Wordt echter de vraag gesteld of een predikant die onder de General Baptists en de Independents werkzaam is, toegelaten moet worden op de kansel van de Strict Baptists, dan kan er maar één antwoord gegeven worden, namelijk een zeer beslist 'nee'. Zijn plaats onder deze vijanden van de waarheid toont toch duidelijk wat zijn standpunten zijn? Als we hem

op de kansel toelaten, worden waarheid en dwaling met elkaar verward, de onderscheidende leerstukken van het Evangelie ontkracht, en tegenstrijdige en on-Bijbelse leringen in ons midden gebracht.

Dezelfde verwarring klinkt door in de hieraan verwante vraag of een preek gelezen mag worden van iemand met een andere geloofsopvatting en orde.

Orde is goed, ja, zelfs uitnemend, en bij de kerkelijke tucht en regering is de grootst mogelijke stiptheid geboden. Bij het lezen van preken in de eredienst is de orde in onze ogen echter van minder belang dan de geloofsopvatting. We vervallen bijna tot het roomse principe als we stellen dat alle preken die in de kapel gelezen worden, door een predikant van de Strict Baptists moeten zijn geschreven. Onlangs hebben we de preken van Mr. Vinall gerecenseerd en in ons aprilnummer hebben we een van zijn preken volledig opgenomen. Mr. Vinall was echter allesbehalve een baptist. Was dit een belemmering om deze preek op te nemen? Als we deze preek thuis goed kunnen lezen, waarom dan niet in de eredienst? Als we zouden uitgaan van het principe dat in de eredienst uitsluitend preken van Strict Baptists gelezen mogen worden, zouden we nooit de werken van Huntington, Owen en Luther kunnen lezen, en evenmin een keur van godzalige boeken die duizenden kinderen Gods hebben vertroost en onderwezen. Laten we standvastig blijven in dezelfde geloofsopvatting aangaande de leer, en vasthouden aan dezelfde kerkorde betreffende de grondbeginselen en praktijk. We moeten onszelf echter niet verplichten om ons oor en hart te sluiten voor iemand die de Doop niet aanvaardt en bedient, met hoeveel genade en gaven hij ook is bedeeld. Wij geloven dat deze ordinantie door God is ingesteld, maar de Heere Zelf heeft dit niet met kracht op zijn consciëntie gebonden.

84. Wat is persoonlijke prediking? Bracht Gadsby een persoonlijke prediking?

Geachte heer, als de Heere uw hart daartoe zou neigen, zou u mij een grote dienst bewijzen door de volgende vraag te beantwoorden: Is persoonlijke prediking in overeenstemming met de geest van het Woord of met het Evangelie van Gods Zoon? Was wijlen Mr. Gadsby een man van dat stempel? Was zijn prediking persoonlijk?

De uwe, een trouwe lezer.

Antwoord

De kernvraag is wat we onder 'persoonlijke prediking' moeten verstaan. Dat er persoonlijke prediking is, is een onwrikbaar feit. In veel gevallen is echter moeilijk vast te stellen of prediking persoonlijk is of niet. Voor sommige mensen is alle eerlijke, praktische prediking persoonlijk. Een heldere en vrijmoedige prediking van de leer der genade met een korte bevindelijke toepassing aan het eind, is goed genoeg volgens veel predikanten en gemeenteleden die veel respect genieten vanwege hun belijdenis van de waarheid. Elke eerlijke toepassing van het woord op de consciëntie, alle onderzoekende vragen over de bevindelijke kennis van de kracht der waarheid in het hart, elke oproep tot gehoorzaamheid aan het gebod, elke aansporing tot een godzalig leven en een godzalige wandel, zouden zulke predikanten uitgesproken wettisch achten.

Hun hoorders zouden dit te persoonlijk en zeer onaangenaam vinden. Stelt u zich voor dat zulke ongewone klanken gehoord zouden worden in sommige van hun goed bezette kapellen. Dan zouden de hoorders op weg naar huis niet ingenomen zijn met de predikant en zeker niet met zichzelf. Ze zouden niet uitroepen: 'Wat een indrukwekkende gedachten! Wat een verheven taal! Wat een mooie preek! Wat een geweldige predikant!' Bijna elk gezicht

zou betrokken zijn en overal zouden jammerklachten weerklinken. ‘Wat ter wereld is er nu met onze predikant gebeurd? Tegen wie heeft hij het vanmorgen? Heeft iemand hem beledigd?’ Of: ‘Wat wordt hij wettisch! Spoedig zullen we allemaal in het diensthuis zitten. Ik zal ergens anders heen gaan als zijn prediking zo op de persoon gericht blijft.’ Om deze onaangename gevolgen te vermijden, worden het gebod en de praktijk op de achtergrond gehouden. Uit vrees voor wetticisme wordt de gehoorzaamheid aan het Evangelie genegeerd. Uit vrees voor een persoonlijke prediking wordt alle eerlijkheid verzaakt. De vrijheid van het Evangelie wordt gebruikt als dekmantel voor menige zonde. De volle verzekerdheid des geloofs verbergt menige vuile plek.

Wandelt een predikant zelf niet in de vreze des Heeren en is zijn leven niet in overeenstemming met zijn belijdenis? Dan kan hij zijn hoorders niet consequent oproepen tot de praktijk waarin hij zelf zo tekortschiet. Als hij dat wel zou doen, zou iedereen hem aankijken tot hij rood werd van schaamte en hij vanwege zijn eigen huichelachtigheid zou beginnen te stotteren en te stamelen. Om deze ongemakkelijke situatie te vermijden, zijn hoorders een aangename boodschap te brengen en alles met de keurige Evangeliemantel te bedekken, zijn de predikant en de gemeenteleden stilzwijgend overeengekomen dat alle praktische prediking gevaarlijk wettisch is, en dat een te concrete prediking de mens erg in het middelpunt plaatst.

Als een predikant echter afstand neemt van zulke Godonterende overeenkomsten en niet bang is om de volle raad Gods te verkondigen, wat kan hij er dan aan doen als zijn prediking persoonlijk gevonden wordt door hen wier daden hij veroordeelt? Als hij bijvoorbeeld diakenen of invloedrijke gemeenteleden zou hebben die zeer hebzuchtig zijn, zal elke preek tegen hebzucht persoonlijk gevonden worden door hen en hun vrienden. Als gemeenteleden een dwaling aanhangen, zullen allen die erin verstrikt zijn, een preek tegen deze dwaling persoonlijk achten. Als er twist en tweedracht heerst in de gemeente, zullen alle vermaningen tegen twist en alle ontdekkingen van het kwaad van een twistzieke, boze, onverzoenlijke geest als zeer persoonlijk beschouwd worden door allen die daardoor veroordeeld worden. De rest van de gemeente of bijeenkomst zal dit mogelijk beschouwen als een eerlijke prediking, en vanuit Gods Woord en hun persoonlijke consciënties de predikant rechtvaardigen. Hij heeft hun pijnlijke plekken immers niet aangeraakt. De partijen die zich gegriefd voelen, zullen de eerlijke ontdekking van hun zonden niet licht vergeven. Ze zullen eerder de trouwe aanklager dan zichzelf veroordelen. In die zin is een prediking die niet persoonlijk is, dus oneerlijk, want Gods knechten moeten zichzelf aangenaam maken ‘bij alle consciënties der mensen, in de tegenwoordigheid Gods’ (2 Kor. 4:2). Sommigen zullen het echter uitschreeuwen als het scherpe zwaard van de Geest in hun gezicht glinstert en in hun trots en eigengerechtigheid snijdt.

Maar hoe kan een predikant verzuimen een persoonlijke boodschap te brengen, als hij eerlijk wil zijn? Stelt u zich voor dat hij, evenals Jesaja, getuigt tegen de wisselklederen en de uitgestrekte halzen van de dochters van Sion (Jes. 3:18-26). Zal dat geen persoonlijke aanklacht schijnen in de ogen van gemeenteleden die naar de laatste mode gekleed zijn? Stel dat hij, evenals Ezechiël, zou getuigen tegen de herders van ons belijdende Israël, omdat ze de zwakke niet sterken, het kranke niet helen, het gebroekene niet verbinden en het verlorene niet zoeken (Ezech. 34:4). Zou dat niet uitgelegd worden als een persoonlijke aanval op sommigen van de meest geliefde predikanten van onze dagen, die een dergelijke uiteenzetting van de beproevingen en verdrukkingen van Gods geofende kinderen

‘prediking van het verderf’ noemen? Stel dat een predikant, net als Jeremia, het kostelijke van het snode scheidt en dus de goddeloze leerstukken, ervaringen en wandel openbaart, die velen in de kerken en kapellen van het land voorstaan of oogluikend toelaten. Zullen allen die daardoor veroordeeld worden, dit dan geen venijn en wrok noemen? Stel dat hij, evenals Micha, zegt dat een leugenachtige geest is uitgegaan onder vele profeten in het land? Zal menige zoon van Kenáána hem dan niet graag op de kinnebak slaan? Zal menige Achab hem dan niet graag in de gevangenis zetten en spijzen met brood en water der bedruktheid?

Zo zien we dat we niet alle ontdekkende preken als persoonlijk moeten veroordelen, totdat we deze hebben gewogen in de weegschaal van het heiligdom en weten of ze uit God of uit de mens zijn. Anders zouden we nu Gods getrouwe knechten kunnen veroordelen, evenals we met dezelfde argumenten ook de vroegere profeten veroordeeld zouden hebben.

Deze bijzondere manier van preken is maar weinigen gegeven, omdat er veel liefde en wijsheid nodig is om voor wrok en hoon bewaard te blijven. Daarnaast is prediking soms het meest persoonlijk in de beste zin van het woord, als ze het minst persoonlijk is in de slechtste zin, namelijk als de prediking persoonlijk toegepast kan worden, maar niet persoonlijk bedoeld is.

Laten we onze bedoeling verduidelijken. Een trouwe lezer vraagt ons of de prediking van wijlen Mr. Gadsby persoonlijk was. Hierop antwoorden we dat zijn prediking enerzijds meer en anderzijds minder persoonlijk was dan de prediking van alle predikanten die we ooit hebben gekend. Hij benadrukte altijd zo treffend dat de zaligheid en alles wat met onze zaligheid samenhangt, een persoonlijke zaak is. In die zin was zijn prediking zeer persoonlijk, want hij spaarde geen enkel geloof en geen enkel geloofsgetuigenis dat niet verankerd was in de kracht van God en niet aan het hart en de consciëntie geopenbaard was. Naast deze persoonlijke prediking zijn er veel duidelijke voorbeelden waarin zijn woord met zoveel kracht werd toegepast aan de consciëntie dat de hoorder, als door een onverwachte pijl getroffen, geloofde dat hij direct en persoonlijk aangesproken werd.¹ Als onze herinnering juist is, werd een man eens zo in zijn geweten geraakt dat hij gedrongen werd om geld terug te geven wat hij voor zichzelf had willen gebruiken. Dit was persoonlijke prediking met een getuigenis en de beste persoonlijke prediking, omdat ze persoonlijk was zonder persoonlijk bedoeld te zijn.

Nu het belangrijkste punt van de vraag: Is persoonlijke prediking in overeenstemming met de geest of de letter van het Evangelie? Wordt in de gestelde vraag met ‘persoonlijke prediking’ (zoals wij veronderstellen) een krachtige aanval op een individu in de bijeenkomst bedoeld, waarbij Gods eer niet wordt beoogd en het welzijn van deze naaste niet wordt begeerd? Dan is die prediking in strijd met de letter en de geest van het Evangelie. Ze is in strijd met de letter, want ‘een dienstknecht des Heeren moet niet twisten, maar vriendelijk zijn jegens allen, bekwaam om te leren, en die de kwaden kan verdragen’ (2 Tim. 2:24). Hij moet zichzelf aangenaam maken als dienaar van God ‘in reinheid, in kennis, in lankmoedigheid, in goedertierenheid, in den Heiligen Geest, in ongeveinsde liefde’ (2 Kor. 6:6). Al deze gaven van de Geest zijn absoluut onvereenigbaar met krenkende opmerkingen en bittere

¹ Ongeveer twintig jaar geleden hebben we zelf zoiets meegemaakt. We hadden gepreekt in de Zoarkapel in Londen en keerden na de dienst huiswaarts, toen ons een goedgeklede jongeman tegemoet kwam, lijkleek en bevend over al zijn leden. Plotseling sprak hij ons aan en zei: ‘Wie heeft u verteld dat ik in de kapel was? U keek mij aan en zei: “Omdat uw ogen vol overspel zijn, kunt u niet ophouden te zondigen.”’ We antwoordden rustig: ‘Ik weet niet wie u bent, omdat ik u, voor zover ik weet, in mijn hele leven nog nooit heb gezien.’ De jongeman draaide zich om en verdween in de menigte. Hij was kennelijk geraakt in zijn consciëntie, maar we weten niet of dit ten leven of ten dode was, want we hebben hem nooit meer gezien. Nooit hebben we echter iemand gezien die zo verontrust was door een preek.

beledigingen. Deze prediking is niet minder in strijd met de geest van het Evangelie, namelijk liefde en eerlijkheid, zoals de apostel zegt: 'De waarheid sprekende in liefde' (Ef. 4:15, Eng. vert.).

Geen mens heeft een aangeboren of geestelijk recht om van de kansel het kasteel van een lafaard te maken, en vandaaruit een, twee of meerderen van zijn hoorders te bestoken, die hij mogelijk niet onder vier ogen in een kamer durft te ontmoeten en tegen wie hij misschien wel een vooroordeel gevormd heeft door te luisteren naar valse geruchten of naar zijn vleiers. We hebben ons altijd tegen zulke persoonlijke preken gekeerd en zijn daar, naar we hopen, grotendeels voor bewaard. We voelen de schadelijke uitwerking daarvan op onze eigen geest en zien dat dit vaak geen goed maar kwaad brengt. Het is zeer onbillijk om iemand aan te vallen die zichzelf niet kan verdedigen, om hem als het ware op de hoornen van de kansel te plaatsen voor het oog van de hoorders, die doorgaans heel goed weten wie er bedoeld wordt, en hem onverhoord te veroordelen, zonder rechter of jury. Het is slecht voor de predikant, omdat het een van de meest verdorven lusten van het gemoed bevredigt onder de dekmantel van eerlijkheid. Het is slecht voor de hoorders, omdat het Gods kinderen bedroeft en verwart. De slechtste hoorders zijn er heel erg mee ingenomen. Vaak horen zij graag het geluid van klappen die niet voor hen bedoeld zijn, net als sommige mensen graag een straatgevecht zien. Afgezien van deze slechte gevolgen werpt het een smet op de zaak van de waarheid. Er wordt twist en verdeeldheid gezaaid in de gemeente en bijeenkomst. Het is vrijwel zeker dat sommigen partij zullen kiezen voor de persoon tot wie de preek gericht is en met hem zullen sympathiseren. Het gemoed van de predikant zal met boosheid en bitterheid vervuld worden en gewoonlijk zal hij zich voegen bij de partij – soms de slechtste – die hem steunt, of hij gelijk heeft of niet.

Als onze beschrijving juist is, is wijlen Mr. Gadsby genadiglijk bewaard voor deze persoonlijke prediking door zijn natuurlijke edelmoedigheid, de kennis van zijn eigen hart, het besef van zijn eigen zwakheden en vooral door de Geest, door genade en door het voorbeeld van zijn aanbiddelijke Heere en Meester.